

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se olagovijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravištvo „Slov. Naroda“.

Gladstone in Armenija.

Vodja opozicije angleške je poslal časniku „Daily News“ število vzgledov o turških grozovitostih v Armeniji, ki izvirajo iz tacega vira, da se jim sme verjeti, kakor pravi on. Pismo, katero je poslal zraven priloženo, se pa glasi:

„Gospodine! Ko sem čital v predalih lista vašega z preteklega petka najnovejše poročilo armenkega vašega dopisnika iz Tiflisa, pošiljam vam izvestje, ki sem je pozneje dobil, da je natisneta, če se zdi Vam primerno. To izvestje navaja pozitivne podatke in osebe, in prihaja iz vira, da se mu sme verjeti. Ni še pozabljeno, da so baš „Daily News“ največ pripomogle, da so se pred trinajstimi leti razkrile grozovitosti turške v Bolgariji, katerih posledica [je bila uničenje gospodstva turškega v tej pokrajini. Treba tudi jemati v poštev, da smo po pogodbah opravičeni zahtevati od sultana, da

zabrani taka zverstva in strogo kaznuje krivce. Na-dejam se, da bode vlada Njenega velečastva to za-devo temeljito pretresavala in preiskavala, in če se pokaže, da so dejstva resnična, se poslužila v stvari človečnosti in pravice mogočne pomoči javnega mnenja“.

Izvestje, katero je poslal Gladstone, ima na-stopno vsebino:

„Preteklega marca ulomil je Musa bej s svo-jim bratom Djazom in svakom Eomerjem bejem na čelu mnogobrojne tolpe ljudij, kacij 100 mož močne, v hišo necega Agačijana. Ta hiša je v vasi Karc kacij 18 mil od Muša, mej poslednjim krajem in Bitlisom. Najprej ustrelili so s puško očeta Agači-jevega. Potem so udri lupeži v sobe, v katerih so trdno spali različni člani rodbine. Streljanje jih je predramilo iz spanja, ko so že lupeži stali okrog njih. Hoteli so bežati, pa jim neso pustili. Musa bej in ljudje njegovi začeli so odpirati omare in skrinje, oplenili so vso hišo in odšli, odpeljavši saboj Agačijanovo ženo, Altun, in njeno petnajst-letno hčer Gjulizar. Poslednja je bila bosa in v sa-mej srajci. Debel sneg je pokrival zemljo in bilo je jako mrzlo. Altun, mati, je na potu utrujena kmalu pala na tla, ker ni mogla iti dalje, pa so jo pustili v snegu ležati. Hči sama ostala je roparjem v rokah, ki so s tepenjem odgovarjali na prošnje njene, da naj jo izpuste ter nesrečnico včasih za lase krog vlačili. Čez nekaj časa ni mogla iti dalje in pala je v sneg. V tem stanju dobila je od lupežev nekaj obleke, da se je pokrila. Privlekli so jo v Zengahbar, kjer ima Musa bej nekako prenočišče. Tu so prenočili in Musa bej jo je prvokrat posilil. Po tridnevnem potovanju prišli so v vas Paresant, kjer sta dva Kurda uplenjeno devotka spravila v hišo šejka Mehmeda. Pala je na kolena in prosila šejka, da naj jo osvobodi iz rok lupežev. Šejk je šel k Muzi beju in ga prosil, da naj dekle izpusti, pa mu je odgovoril, da je ne more, ker so jo od-peljali zato, da bode žena brata njegovega Djaza, in Musa bej je zaukazal, da 'naj poroči njegovega brata z njo. Na to je odgovoril šejk, da je dekle kristijanka in se brani pristopiti mohamedanskej veri. On bi je v tej hiši ne poročil, ter da mora iti kam drugam. Bej je na to potegnil nož svoj

in je hotel dekle zaklati, kar so mu tovariši za-branili. Proti šejkovim ugovorom je Djaza odpeljal dekle v vas Avedik, kjer sta ustopila v hišo nekega Seferja, ki ima sestro Muse beja za ženo. Tu je zastoj prosila Gjulizar bejevo sestro, Meheri, da naj se potegne za njo, da jo izpusté, kajti Kurdinja je trdila, da je Gjulizar postala mohamedanka, ker se je poročila z Djazom. Ostala je jeden mesec z Djazom v tej hiši, dočim je Musa z ljudmi svojimi odšel drugam plenit in pobijati po gorah. Koncem meseca odšla je z Djazom v vas Šejkhavoran, kjer je ostala šest dnuj v hiši tamošnjega šejka, potem sta se preselila v Hevenio, prestolno vas Muse beja, kjer sta ostala tri tedne.

Tačas je prišel iz Muša nek Hadži Dayib z dvema žandarjema. Šli so v Djazovo hišo in za-htevali, da izroči dekle. Djazo ni hotel dati je in mlada osoba sama se je branila iti z njim reki: „Jaz sem mohamedanka, pustite me v miru!“ Na to je izrekel Hadži Dayib, da mora priti v Muš h gover-nerju, da to ondu izpove, a ona mu je odgovorila, guverner in svet naj le pridejo, bode jim isto tako povedala, da je mohamedanka. Ta čas je bil Musa bej prišel v Bitlis in je potoval v Carigrad. Ker je Hadži Dayib videl, da mlada Armenka ne mara iti v Muš misleč, da je res postala mohamedanka, spravil jo je v Bitlis, v kar je bila privolila. Tam so jo peljali v hišo šejka Emına in je izjavila potem pred guvernerjem in svetom, da je kristijanka in kristi-jana hči. Potem so jo izročili armenškemu совету in so storili vse potrebno, da jo pošljejo v Carigrad, kjer da naj bi izpovedala proti Musi beju. Djazo je še le šestnajst let star in že ima več umorov na vesti.

Dolgo je Musa bej preganjal nekega moža Ohana iz vasi Godin, kacij 9 mil od Bitlisa. Minu-lega marca poslal je Musa bej, ki je zvedel, da je Ohan v Bitlisu, nekega svojih ljudij z imenom Flambik njemu, da ga bode spremljal, češ, da je njegov prijatelj. Ko sta prišla blizu vasi, videla sta beja z drugimi priti naproti. Ko so prišli vkupe, je ukazal bej železje, ki so ga imeli pri sebi, razbeliti in Ohana ukleniti z njim. Po tem so skupaj zno-sili nekaj suhljadi in naredili ogenj ter nanj vrgli trpinčenega Armenca. Ko je izdihnil dušo, vrgli so

LISTEK

Blóдне duše.

Roman.

Češki spisal Václav Beneš-Třebizský, preložil I. Gornik.

Prvi del.

XVI.

(Dalje.)

„Ne poveš? — Saj boš povedal, jazbec!“

Mušketir razkoračil se je pred Květom.

Seljak ugriznil se je v ustno in krčevito stisnil pesti.

Mušketir se je prestrašil.

„Sodnik — pozabljate svoje dolžnosti! — Temu železa, dva vojaka ostaneta pri njem, vi pa preiščite z ostalim hišo!“

„Iskali bi zaman! — Saj sem vam že rekel, da je odšel pred tednom dnij.“

Sodnik Ouřada govoril je nekaj boječé, z ne-odločnim glasom. In vender veselil se je današnjega dne, odkar je postal sodnik. Květu pripravljaj je današnji dan že zdavna, moram reči, že mnogo let. Oko njegovo obstalo je le tako, kakor mimohité

na odrevenelem obrazu Květove žene in na misel prišlo mu je za hip, da je ta žena njegova sve-kerna, da v življenji ni niti stebelca položila na njegov križ, da mu vode skalila ni, a Ouřada od-gual je misel z levico, s katero si je pogladil zarudelo obličje, in srce njegovo bilo je zopet kakor led, kadar je najdebeleji na tukajšnjem ribnjaku.

„Za to, sodnik, stojite nam s svojo uradniško častjo! — Pomnite, da ste prisegel! — Železa sem!“

Mušketir zapovedoval je, kakor bi bil na tu-kajšnjem posestvu direktor.

Dva vojaka stopila sta z lanci do srede sobe. Bila sta orjaška moža. Pruski kralj ne bi se ju mogel sramovati niti v svoji telesni službi.

„V imenu cesarja in milostljive Visokosti!“

Mušketirja je bila volja, da bi pristavil tem besedam trde kletve. Ni že mogel gledati večnega obotavljanja.

„Tako ne bomo doma do jutra. Ali slišite vojaki!“

„Sveker, niti besede nemate za mojega moža?“

— Vi privajati jih sem danes — na sveti večer!“

Květova žena se je stoprav zdaj zavedla od

strahu. Ni in ni mogla, da bi bila popreje sprego-vorila jedno besedo.

„Zakaj postali ste, striček, tako trdi proti nam? — S čim smo vas kedaj razžalili?“

Svčtuški bilo je, kakor bi ji segala studena po mladem srci, in kakor strela bila je pri otci, kateremu so desno roko in levo nogo zvezavali s težkimi lanci in vezi zaklepali s ključem.

Květ stal je doslej s krčevito stisnenima ust-nicama in z rokama stisnenima v pesti, kakor bi niti ne vedel, da mu na roki in nogi že visi železje da se mu uriva do kosti, in da mlada devotka pri-tiska roko z okovi k vročim ustom, da jo poljublja, da jo krepko stiska k razpaljenemu obrazu . . .

„In kaj vam je storil moj mož, da mu niti danes ne daste miru?“

„Bodete že slišali, kaj nam je storil? — Le nekoliko tednov počakajte!“

Mušketir zasmeljal so je že drugič na polno grlo.

„In vi, sveker, trpite vse to? Kdo bi si bil mislil, da bodete tako proti nam, da nas bodete hoteli popolnoma pogubiti!“

„Ne morem za to! Vse si je zakrivil mož sam! Le sebi more očitati!“

osmojeno truplo na pot, ker so ga dva dni pozneje dobili Armenci. Prinesli so ga v vas k njega vdovi, ki jej je Ginlo ime. Potem so nesli Armenci mrliča v konak v Muš, mutesarif Ahmed paša je pa mislil, da ta stvar njega nič ne briga in da jo morajo naznaniti valiju v Bitlisu Edhem paši. Mrliča so pokopali in prošnjo poslali v Bitlis. Musa beja so sicer pripeljali v palačo guvernerjevo, pa čez jedno uro zopet izpustili.

Dne 16. aprila t. l. prišel je Musa bej v spremstvu brata svojega Djaza, Kara Eomerja beja, Sija Romerja beja, Ismalija beja, Sadika, Beyogluja na na čelu mnogobrojne drhali v vas Dabavank, in ulomil v hišo Hagopovo. Ondu so ubili najprej očeta Hagopovega, Manuka, na kar sta Musa Ismajil in Eomer sama s hanžarjema posekala Hagopa. Ko je žena Hagopova s svojimi tremi otroki pala na tla prosi za življenje moža, prijel je Musa najmlajša dva otroka v starosti dveh let in 8 mesecev in jima razbil glavi ob tla. Vse ženske in dekleta v hiši so potem posilili. Bilo jih je sedemnajst in najmlajša je bila stara še le deset let. Roke žene Hagopove bile so pokrite z mnogimi ranami, katere je dobila braneč sebe in otroke svoje.

Zares lasje se je že človeku, ko čita o teh turških grozovitostih, katere oblastva mirno gledajo. Vsekako že humaniteta zahteva, da se temu naredi konec. Zaradi tega moramo se le veseliti, da je povzdignil Gladstone v tej zadevi svoj glas. Anglija je zavezana kaj storiti, da se uredi stvar v Armeniji, vsaj je ona se zavezala, da bode varovala turške provincije proti sovražnikom. Tako se ta zvestva gode nekako pod njenim varstvom, kar civilizovanemu narodu angleškemu gotovo ni v posebno čast. Pa tudi ostala Evropa bi ne smela biti ravnodušna za zadeve v Armeniji, saj vendar zahteva reforme v Armeniji Berolinski dogovor, pod katerim so se podpisale vse evropske velevalisti.

In židovski listi so pa zopet pri tej priliki pokazali svojo sprijenost. Podtikajo Gladstonu da hoče le Rusom dati povod, da bi zopet začeli vojno s Turčijo. Ker zlepa ne more vreči angleške vlade in v notranji politiki ne more doseči nobenega upliva, se je poprijel armenskega vprašanja, da pozornost javnega mnjenja zopet nase obrne in vladi napravi kake težave. Upati hočemo, da njih grda klevetanja ne bodo škodovala stvari, vsaj drugzega ne dokazujejo, nego da žid res nema srca za druge ljudi.

Okrajna bolniška blagajnica Ljubljanska.

Na podlagi postave z dné 30. marca 1888. l. drž. zak. št. 33, tikajoče se zavarovanja delavcev; ukaza ministerstva za notranje zadeve z dné 14. maja 1888. l., št. 8351, tikajočega se izdelovanja osnovnih načrtov za upeljavo okrajnih bolniških blagajnic; razglasa imenovanega ministerstva z dné 20. oktobra 1888. l., drž. zak. št. 159 in osnovnega načrta po § 12. postave o zavarovanju bolnikov okrajne bolniške blagajnice, in s porabo določil dotične postave o zavarovanju tikajočem se lekarničnega osoblja, sestavila so se pravila okrajne bolniške blagajnice Ljubljanske, katera je potrdila visoka deželna vlada za Kranjsko z ukazom z dné 25. februarja 1889. l., št. 817.

Oufadi je za poslednji stavek že uhajala sapa. Čutil se je vendar nekako krivega. Bilo mu je tudi vroče, potne kaplje lile so mu po obrazu.

„In vi, stricček, ga še obtožujete? — Saj vam ni ne jednega lasu na glavi skrivil!“

Oufada obrnil je obraz k oknu.

„Delajte! — Delajte! Do gradu je daleč. — Morali bodemo iti polagoma. Zunaj je tema kot v rogi!“

„Oče! — Oče!“

Kvč stisnil je ustni še tesneje, potem nagnil se je k Světluški, poljubil jo na čelo in podal ženi molče roko. Verige so pri tem čudno zazvenele.

„Z vami pojdem! — Mamica pojdejo tudi. Kake praznike bi imeli brez vas sami!“

Mladostna devotka oklenila se je z obema rokama očeve levice in položila glavo na njegove prsi.

Orjaški vojak imel je dela, preden jo je odtrgal od Kvčeta.

„Kdo pa bo vodil gospodarstvo, kdo hodil na tlako. Milostliva Visokost bi morali dati vaše posvetstvo v najem!“

Mušketir nasmehnil se je škodoželjno.

„Uteši se! — Ne plakaj, Světluška! dokaži,

Omenjena, pod nadzorstvom mestnega magistrata Ljubljanskega stoječa blagajnica pričela je s svojim delovanjem v zmislu obstoječih ministerskih določil s 1. dnem avgustom t. l. in se nahajajo dotični prostori v „stari kresiji“ v Špitalskih ulicah oziroma v Medarskih ulicah št. 3 nasproti škofiji.

Delodavcev je malone 600; delavcev 2666, ki so zavarovanju podvrženi.

Ker morajo dotične blagajnične prispevke (doneske) delavci isto tako delodavci po postavnih določilih vsak mesec naprej odrajtavati blagajnici, dostavili so se že večinoma dotični plačilni listi in dostavili se bodo ostali tekom tega in naslednjega tedna.

Da se blagodejni zavod ne moti v svojem delovanju, nadejati se je, da ne bodo odrekli gospodje delodavci blagajnici svojega pospešila ter bodo odrajtavali postavno določene prispevke tem točneje, ker imajo zavarovanci pravico do prejetja bolnišnice, zdravljen in zdravniške pomoči z istim dnem, ko so za nastop dela oglašeni pri blagajnici. Da se more uprava vršiti redno in se morejo plačila zavarovalcem točno odšteti, morajo se zglaševati in odglaševati delavci glede nastopa in izstopa pravočasno, to je v zmislu pravil pri blagajniku in računovodji z glasnico in odglasnico.

Da je prikladnejše obolelim udom blagajničnim, razdelilo se je mestno okrožje v 4 okraje in nastavil se je za vsak okraj eden zdravnik. Vsak zavarovalec dobi na ime glasečo se izkaznico, na kateri je zapisan zdravnik, ki je določen za oni okraj, v katerem biva dotični zavarovalec.

Kedar zavarovalec oboli, oglasiti se mu je pri dotičnem blagajničnem zdravniku ali pa pri blagajniku in računovodji ter seboj prinesiti svojo izkaznico, da se pravilno izdela bolniški list. Ako bi se ne mogel dotičnik zaradi hude bolezni oglasiti osobno, sme v ta namen poslati drugo osebo k blagajnici. Prispevke plačuje zavarovalec vsak mesec izimši nedelje, torej za 6 dni v tednu, dobiva pa za ves teden, torej za sedem dni bolniščino.

V pojasnilo naj je sledeče: Za bolniško blagajnico Ljubljansko ne velja v premerjenju bolniščine pravi vsakdanji zaslužek, ampak razporejeni so delavci in delavke v 5 mezdnih vrst (vrste določene zasluzka) in sicer je odmerjeno za prvo vrsto. „Mladostni delavci (vajenci, voluntérji), kateri se še vezbajo, torej prejemajo od svojega delodavca neznatne mezde ali celo nič plačila ne dobivajo, 40 kr. za drugo mezdno vrsto: „delavci“ 80 kr.; za tretjo mezdno vrsto: „prvi delavci“ 1 gld.; za četrto mezdno vrsto: „mladostne pomočne delavke“ 30 kr. in za peto mezdno vrsto: „delavke“ 50 kr. Od teh določenih mezd plačujejo blagajnični udje po 2 kr. in delodavec 1 kr, od goldinarja.

Bolniščina iznaša 60 odstotkov od zneska v dotični mezdni vrsti določenega. N. pr. zavarovalec tretje mezdne vrste dobiva na teden 4 gld. 20 kr. ali na dan 60 kr. bolniščine. Bolniščina izplačuje se proti izkazu z bolniškim listom, katerega ima v rokah bolnik, v sobota h popoldne od 2. do 5. ure pri okrajni bolniški blagajnici.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 2. septembra.

„Agramer Zeitung“ ne odobrava programa dalmatinske narodne stranke, ker se v njem govori le o zjedinenju Dalmacije s Hrvatsko na podlagi hrvatskega državnega prava. Tako zjedinenje je pa mogoče le na podlagi skupnega ogersko-hrvatskega državnega prava. Hrvatska narodna stranka mora odločno zavračati vsako skupno delovanje s stranko, ki prezira državnopravno podlogo, na kateri sloni hrvatska avtonomija. Nas taka pisava Zagrebskega oficija ni dosti presenetila, saj vemo, da vedno, piše, kakor vlada želi, ban pa itak porabi vsako priliko, da pokaže, da je Hrvatska podčinjena Ogerskeji! Od hrvatske narodne stranke pa tudi ni bilo pričakovati, da bi se energično potegnila za pridruženje Dalmacije. Dalmatinski zastopniki so dosedaj v deželnem in državnem zboru jako odločno postopali in zatorej ni pričakovati, da bi v hrvatskem saboru podpirali madjarsko vlado. Zategadel se pa vladni kimovci na Hrvatskem že boje, da bi odklenkalo njihovemu gospodarstvu, če se Dalmacija zjedini s Hrvatsko, in ne bodo v tej zadevi storili nobenega koraka.

Sabor hrvatski snide se s koncem t. m. in bode zboroval baje do božiča. Vlada mu bode predložila jako mnogo predlog, tako da mu dela ne bode manjkalo. Mej drugim se mu bode zopet baviti z zakonom o kazenskih nasledkih. Ta zakon je bil že lani rešil sabor, a ni dobil najvišje saksije.

Vnanje države.

Po prizadevanju metropolita Mihajla se je v Srbiji osnovalo društvo svečenikov. K temu društvu bodo pristopili svečeniki vsega kraljestva, redovniki in svetni duhovniki. Namen društvu bode širiti in utrjevati pravoslavlje. Častni in podporni udje bodo pa mogli biti tudi neduhovniki, da celo taki, ki ne bivajo v Srbiji. To društvo bode bolj zbližalo samostansko in svetno duhovščino in tako povzdignilo moč in veljavo cerkve. Ker bode gotovo več Rusov imenovanih za častne člane in bodo ti imeli jednake pravice s praviimi člani, trdijo židovski listi, da bode vodstvo tega društva kmalu v ruskih rokah ter se je društvo le zaradi tega osnovalo, da bode pospeševalo ruske nakane v Srbiji. Nek Dunajski list pa že pozivlje Avstrijo in Turčijo, da naj bodeta pozorni, ker bode društvo svoj delokrog gotovo razširilo čez srbske meje, ko v Srbiji ne bode imelo dosti dela, ker je že tako skoro vse prebivalstvo pravoslavno. Res velik strah imajo židovi pred slovanstvom, da po svojih organih tako kriče, če se jame kje malo živahneje gibati.

V Rusiji je dosedaj bilo v vseh službah jako mnogo tujcev, ki pa, kakor kažejo skušnje, neso delali za blaginjo Rusije. Sedaj pa hočejo polagoma vse tujce odriniti iz državnih služeb in je nadomestiti z domačini. Pri ruskih vojaških godbah so skoro samo tujci kapelniki, največ Nemci in Čehi, a kakor zatrjuje „Grazdanin“ zamenili jih bodo kmalu s samimi domačini. Tudi tujih častnikov ne bodo več vsprejemali v rusko vojsko. Rusija ima sedaj že zadosti intelligence, da lahko izhaja brez tujcev.

Francoska vzhodna železnica znižala je je vsem v Alzaciji bivajočim sorodnikom železniških uradnikov in služabnikov voznjino za polovico. S tem hoče nekoliko paralizirati nemške določbe glede potnih listov. Te določbe imajo pred vsem namen otežiti občevanje mej Alzacijo in Francijo, omenjeni ukrep vzhodne francoske železnice ga bodo pa nekoliko olajšali. — Volilno gibanje na Francoskem je že jako živahno. Monarhisti več ne skrivajo svojih namenov. Grof Pariški je izdal manifest, v katerem se obrača ne le do rojalistov, temveč tudi do

da si moja hči. Ti, žena, pa bodi pametna! Za vsako solzo, ki jo pokažeš, dobiš le zasmeh! Ti pa, Oufada, zapiši si današnji dan dobro v glavo!“

„Za vse pekle! — Ali pojdeš kmetska kikirja!“

V sobi so zazveneli lanci, vojaki obstopili so Kvčeta in čez nekoliko minut bili so že v vasi. Na Na poti v Okrouhlino je stal voz. Vojaki pomogli so Kvčetu nanj, sedli poleg in nasproti njemu, vozniški svignil je po konji, in slišati bilo je le gaženje konj v hreščem snegu.

V sobi pri Kvetovih dogorevala je luč na ognji. Seljakinja sedela je pri peči ne klopi s sklenenimi rokama in z očesima uprtima v ugasajoč plamen. Oči imela je rudeče kakor kri, obraz nekako čudno zasinel, ruto za na glavo na tleh in lase nad čelom razmršene.

V sobi bilo je tiho kakor malo poprej, ko se je vzbudila iz polusna in se ji je zdelo, da sede vsi kakor odreveneli.

Ura pri vratih odbila je enajst.

„Ustanite! — Slišite? Kaj ste tako trdo zaspi? — Po konci, družina — Světluška — oče — enajst je že preč. V Okrouhlino zvoni k polnočnici — v cerkev! — Slišite li?“

Seljakinja je ustala, poravnala si lase na čelu

in se ozrla po sobi. Žive duše ni bilo; o družini, o Světluški, o seljaku niti sledu.

„Ali so morda že odšli? — In mene ostavili so samo doma! — Najbrže bo tako! — I no — i no!“

Luč na ognjišči je le še brlela.

Seljakinja sedela je zopet na klopi s sklenenimi rokama, z očmi uprtimi v pepel, iz katerega so se časih prikazale še iskricke. Temni lasje pali so ji zopet na čelo in rudeča ruta spolznila ji je zopet z glave na vrat.

Naglo čuli so se v veži trdi koraki. Dveri v sobo so se naglo odprle. Dve ženski pridehteli sta v sobo s svetilnicama.

„Nikjer ni niti sledu po njej! — Po vasi sva letali! — Morda je pobegnila za njimi! — Mati!“

Starejša dekla stopila je s svetilnico h kmetici. Videti je bilo, kakor bi bila mati spala.

„Bili sva na Okrouhlino. — Niti voza nisva došli!“

Seljakinja dvignila je glavo. Devotka je odstopila. Za trenotek ni mogla spoznati matere.

„Ve sta? — Rozika s Franco. — In sami? — Kje sta pustili moje dete?“

„O Světluški ni nikjer sledu!“ (Dalje prih.)

bonapartistov in boulangistov, da bi mu pomagali na prestol. Obeta, da bode spoštoval vero in duhovnikom zagotovil nezavisnost. Povzdignil bode domovino, kajti Francija more le od monarhije pričakovati spolnenja njenih želja. Pot do monarhije pa lahko pogladijo volitve. Nova zbornica bode morala premeniti ustavo in omogočiti, da ves narod s plebiscitom izrazi želje svoje. Kak upliv bode imel ta manifest, se sedaj še ne da sklepati, a vender smo preverjeni, da bonapartistov ne bode privabil, da bi pomagali grofu Pariškemu na prestol.

Vlado **turško** je kaj neprijetno dirnulo, da se je Gladstone začel potegovati za Armence, kajti boji se že, da bi ne prišlo do kake ustaje. Časopisu „Daily News“ je že prepovedala uhod v turško carstvo, da kristijansko prebivalstvo ne bi zvedelo, da se za njegovo usodo že zanimajo nekateri angleški politični krogi. — Guverner na Kreti boče začeti odločno postopati, da napravi red. Izdal ji novo proklamacijo, v katerej napoveduje, da se bodo v notranje kraje poslali vojaki. Kdor se bode upiral, postavili ga bodo pred vojno sodišče. Ker se zde Porti zahteve kristijanov pretirane, se neče več pogajati z njimi, temveč boče s silo napraviti red. Ko se prebivalstvo zopet pomiri, boče pa kristijanom dovoliti nekatere nove koncesije. Šakir paša po roča o stanju na Kreti redno v Carigrad in njegova sporočila se na povelje sultanovo sporoče velevladim. Če se kristijani ne udajo, pričakovati je v kratkem novih poročil o bojih na Kreti. Ako se Šakir paši ne posreči kmalu napraviti reda, se pa nazadnje le še utegne diplomacija pečati s krečanskim vprašanjem.

Zasedanje **angleškega** parlamenta se je zaključilo v petek s prestolnim govorom, v katerem se naglašajo dobri odnosi z vsemi državami in pa upanje, da se bode ohranil evropski mir. Mirni hod so le nekoliko motili Sudanci, ki so napadali Egipet, pa so bili zavrženi. Na željo kraljice je dovolil kralj belgijski, da se jeseni snide v Bruslju kongres, ki se bode posvetoval, kako bi se zatrla trgovina z robi. S Francijo se je Anglija sporazumela glede mej njijinih posestev v Afriki, z Nemčijo in Francijo sklenila je poštne in brzojavne konvencije. Dovoljeni krediti za varstvo dežele bode podložnikom države omogočili, da se bodo z večjo zaupnostjo v mir lahko bavili z industrijo in trgovino. Blagostanje se boljša glede trgovine in kmetijstva in na Irskem se vrača red.

Dopisi.

Iz Goriške okolice 1. septembra. [Izv. dop.] Ko je ostavil naše Goriško mesto okr. glavar baron Rechbach, ki je pobiral stopinje za Tržaškim cesarskim namestnikom baronom Pretis-om, nadejali smo se goriški Slovenci boljšega in ugodnejšega časa. Izpraznjeno mesto nastopil in zasel je novi glavar vitez Bosizio in takoj razposlal osim županstvom političkega Goriškega okraja v slovenskem jeziku uljudno okrožnico, v kateri se priporoča našim županom, obetajoč jim, da boče, kolikor bo v njegovi moči, v zmislu enakopravnosti delovati. A laskavi obeti ostali so zdaj le na papirji, ker — obečati in dati je preveč! Vremena se niso nam razjasnila in usoda ni niti za pičico boljša, nego je bila za barona Rechbacha vlade. Novi okrajni glavar razpošilja vsem, v svoje področje spadajočim slovenskim županstvom, vse spise in odloke jedino v izveličavni nemščini.

Ni davno od tega, kar je razposlal neko „Kundmachung“ glede trtne uši „Filoksere“, v kateri svari občinstvo pred kupovanjem in izvaževanjem kolčev, trtnih sadik iz krajev po trtni uši okuženih. Prav pošteno smejal sem se pred nekimi dnevi, ko je v neki vasi občinski obhodnik klical občinstvu, da se ne sme v vasi Šmarije na Goriškem, vino kupovati. Iz tega je jasno, kaj nam hasnejo nemška naznanila in nemški odloki, ker jih naše ljudstvo ne razume.

Izlet „Sokola“ Ljubljanskega, Tržaškega, Goriškega in drugih južnih društev v Divačo.

Notranjska, kameniti Kras pač še ni videl tolikega sestanka naroda, kakor se ga je zbralo včeraj v Divači. Položaj Slovencev, posebnost primorskih in goriških, težil je po snidenju bratov in bratskih društev, da se mejsobno okrepijo, da vztrajajo i nadalje proti sili, katera ne spoštuje pravic slovenskega naroda.

„Ljubljanski Sokol“, ki vedno pazi s svojim bistrim očesom na vsako narodno gibanje, poprijel se je tudi tega dela ter po svojem neumorno delavem starosti g. Ivanu Hribarji priredil v Divači, na kraji, ki je obdan s podzemeljsko čarobnostjo, pravi ljudski shod.

Da so izleti „Sokola“ bili in bodo velikega pomena v razvoju naroda, prizna pač vsakdo. Da

pa je včerajšnji izlet vzbudil mej Primorci posebno srčnost in naudušenje, katero se je spajalo s hvalenostjo, uvidel je lahko vsakteri udeleženec. Na povabilo „Sokola“ privrela je na tisoče broječa množica s svojimi pevskeimi društvi in zastavami. Srečal si veljavne prvake, razno gospodo, vedno narodnega obrtvalca in zvestega seljaka prijazno pogovarjaje se o resnem položaji za sveto našo stvar.

Že mej potjo kazala je zavedna Notranjska posebno prijateljstvo čilemu „Sokolu Ljubljanskemu“. Na postajah na Rakeku, Postojini in Št. Petru pridružilo se je mnogo izletnikov Ljubljancanom.

Postojina odlikovala se je posebno še s tem, da je mimo vozeče izletnike pozdravljala z gromenjem topičev.

Dospevši v Divačo, čakal je na kolodvoru slavnostni odbor izletnike Ljubljanske in notranjske, da jih vsprejme. Nagovorov ni bilo. Ker je dospel Ljubljanski vlak za tri četrt ure pred Tržaškim v Divačo, počakali so izletniki na kolodvoru Tržačane. Po prihodu Tržačanov (nad 400) vršil se je spreved, na čelu Tržaška veteranska godba v selo Divačo. Pri slavlolu pozdravil je došlece župan Nakelsko-Divački g. Mohorčič v navzočnosti vsega občinškega odbora. Odgovarjala sta mu starosta „Ljubljanskega Sokola“, brat Ivan Hribar, in starosta „Tržaškega Sokola“, brat Kariž. (Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Vojaške podrobnosti.) Dne 28. m. m. došli so iz Pulja, Trsta in Gorice 72, 73 in 74. brambovski batalijon v Ljubljano k polkovni koncentraciji. Iz teh batalijonov in tukaj bivajočih 24, in 25. batalijonov sestavljen je po novi organizaciji kranjsko-primorski brambovski pešpolk št. 5, čegar poveljnik je polkovnik pl. Mitrovič. — Dne 1. septembra pride brambovski polk nadzorovat brigadir, generalni major Spinette, dne 5. septembra pa korni poveljnik F. Z. M. baron Schönfeld, ki se dne 6. septembra popelje od tukaj v Postojino. — Brambovski batalijoni št. 72, 73 in 74 ostanejo v Ljubljani do 8. septembra. — Kranjsko-primorski brambovski pešpolk št. 5., je jedini polk v Cis-litaviji, ki ima pet batalijonov, drugi polki imajo le 3—4 batalijone. — V Ljubljani biva sedaj 2500 domobrancev ali brambovcev.

— (Zlato mašo) praznoval je včeraj v sv. Jakoba cerkvi v Ljubljani gosp. Anton Čibašek, umirovljen župnik.

— (Na akademiji lepih umetnosti) v Benetkah) dobil je za svoja dela prvo nagrado Josip Lalič iz Spleta.

— (Na akademiji v Monakovem), v katero je izmej 200 zglašenih bilo vsprejetih samo 70 kandidatov, bil je Celestin Medović prvi. Gospod Medović, rodem Hrvat iz Dalmacije, bil je poprej frančiškan, a je s sv. Stolice dovoljenjem svetni duhovnik, da se še bolj popolni v slikarstvu.

— (Občni zbor „Učiteljskega društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam“) vršil se je danes dopoldne ob 9. uri v magistratni dvorani, ob navzočnosti 30 udov. Zborovanje pričel je predsednik prošt dr. Jarc z zahvalo za mnogobrojno udeležbo in željo, da bi se to eminentno blagodejno društvo mej učiteljstvom zmirom bolj širilo. 10 vdov in 19 sirot dobiva podporo iz društvene blagajnice. Neumorno delujoči tajnik in blagajnik Matej Močnik naglašja, da društvo letos obstoji že 25. leto, da je je v prvo ustanovil pod škofijskim nadzorstvom ranjki kanonik Zavašnik, l. 1870 pa prešlo v lastno oskrb učiteljev. Od l. 1882 uživajo vdove po 100 gld., sirote četrtino zneska, kot letno podporo. Račun kaže prihodkov 4005 gld. 34 kr., stroškov pa 2398 gld. 68 kr. Premoženje se je preteklo leto pomnožilo za 600 gld. in iznaša 45.750 gld. Udov šteje društvo 69. Pregledniki računov izvolijo se gg. Belar, Žumer in Kavčič. Na vrsto pride razprava o mnogih prošnjah vdov, sirot in učiteljev za podpore. Trem učiteljem, katere so zadele nezgode, dovoli se podpore po 20 gld., neki hromi učiteljski siroti tudi 20 gld. Druge prošnje se odklonijo. Tajnik in blagajnik g. Močnik potem obširno razvija svoj že odboru predloženi načrt o preuredbi pravil, katerih glavni smoter gre na to, da učitelji, ki so udje, dobivajo ako so upokojeni po 10 letih po 20 gld., po 20 letih 40 gld., po 30 letih 60 gld podpore na leto, po 30 letih oprostè se tudi vsakega prinosa. Vdove in sirote pa bi užii-

vale iste podpore, kakor doslej ali morebiti še boljše. Tem načinom bilo bi upati, da pristopi mnogo mlajših učiteljev, ki naj bi po mnenji g. Močnika uživali tudi koristi društva, kajti drevo se sadi, ne da bi se vprašalo, kdo uživa koristi. O tem predlogu unela se je jako živa in obširna debata, katera je trajala skoraj do 1/2 12. ure. Pro in contra je bilo mnogo govornikov. Konečno se je na predlog g. Žumerja odboru naročilo, naj pravila vzame še enkrat v pretres in poroča potem občnemu zboru prihodnje leto. V odbor so bili izvoljeni: predsednik g. dr. Jarc, tajnik g. Matej Močnik, odborniki gg. Govekar, Praprotnik, Andrej Stegnar, Andrej Žumer, Čenčič, Borštnik in Tomšič. Predsedniku in tajniku izrekla se je zahvala in zborovanje končalo ob 1/2 12. uri.

— (Na Gorjancih) je znani turist, profesor dr. Frisschauf pot zaznamovati dal do svetega Miklavža in dalje do podrtih cerkva sv. Jere na Kranjski in sv. Ilije na hrvatski strani. Zaznamovana je tudi pot proti Sošicami, Metliki, Kunčani, na severno stran proti Brusnicam. Z dovoljenjem posetnikov izsekalo se je na vrhu drevje in je sedaj prekrasen razgled na vse strani. Napravil je tudi 5 ključev za sv. Miklavža zvonik, da vsak obiskovalec lahko uživa prelep razgled. Ti ključi se hranijo: dva v Št. Jerneji, jeden v Metliki, jeden v Rudolfovem, jeden v Sošicah. Vsak obiskovalec naj da 10 ali 20 kr., da se troški za zgradbo cerkve poravnajo.

— (Hrvatski učiteljski dom) otvoril se bode slovesno v sredo 4. t. m. v Zagrebu. Zgradba stane 95000 gld., stoji na vseučiliščnem trgu ter je krasota celemu mestu. Slovenski učitelji naj pri tej priliki pokažejo dejansko uzajemnost ter naj se mnogobrojno udeleže te velevažne slavnosti, kajti omenjeni učiteljski dom je prvi v Avstriji. Slovincem v obče pa bodi ta dokaz narodne požrtvovalnosti v spodbudo, da dobimo vsaj v kratkem svoj „Narodni dom“!

— (Nove pismene znamke) narejene iz tacega papirja, kakor novi bankovci po goldinarji, prišle bodo v promet še le dne 1. januarja prihodnjega leta, ker je treba počakati, da se vidi, kako se bosta obnesla papir in tisek sedanjih goldinarskih bankovcev. Število zamk pomnožili bodo za 15 vrst.

— (Nova živinska bolezen) prikazala se je, kakor čitamo v „Edinosti“, v Istri v Dajili, Umagi, in Novemestu. Živini unamejo se oči in polagoma žival oslepi. Bolezen je nalezljiva in se znatno širi. Prekoračila je že Mirno in prikazala se je tudi že v Poreškem okraji.

— (Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo) prijavilo je trgovski obrtniški zbornici po visokem c. kr. ministerstvu unanijih stvari potrjena pravila avstro-ogerske trgovske in obrtniške zbornice v Solunu. Zbornica je osnovana na podlagi združbe avstrijskih in ogerskih trgovcev in obrtnikov v namen, da se posvetuje in zastopa njih težnje in potrebe z ozirom na pospeševanje in razvijanje skupnih trgovinskih koristij ter da v obče deluje v prospeh trgovine in prometa avstroogerske države iz svojega nagiba ali na vprašanje domačih oblastev. Zbornica občeje neposredno s trgovci in obrtniki avstroogerske države.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 1. septembra. Cesar pride jutri zjutraj iz Ischla semkaj, bode dopoldne zaradi prisega ministra Josipovića v avdienci vsprejel, zvečer ob 8. uri pa se odpeljal k manevrom v Galicijo, kamor je nadvojvoda Rainer že danes opoldne odpotoval. — Črnogorski knez Nikola z dednim princem Danilom odpotoval na Cetinje.

Sofija 1. septembra. Izvestje Havasovo: Odgovarjaje na bolgarsko naznanilo o srbskih vojnih pripravah brzojavila Porta v Sofijo: „Bolgarska je celokupen del Turčije. Vsak napad na njo, bil bi napad na Turčijo.“ Bolgarski se torej ne treba bati, sicer pa je Srbija materialno nezmožna, da bi Bolgarsko napala.

Dunaj 2. septembra. Cesar dospel ob 6. uri zjutraj, zaprisegel dopoldne hrvatskega ministra Josipovića in ga potem vsprejel v avdienci.

Potsdam 2. septembra. Cesar zjutraj odpotoval k manevrom okolu Jessnitza.

